

Betoniarz

711401

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Praca betoniarza jest ściśle związana z przemysłem budowlanym. Można wyróżnić kilka specjalności w tym zawodzie, takie jak: betoniarz melioracyjny, betoniarz drogowy i betoniarz prefabrykatów. Wiążą się one z wykonywaniem prac przy powstawaniu nowych budowli, mostów, dróg, linii kolejowych i innych budowli melioracyjnych i kanalizacyjnych.

Betoniarz melioracyjny wykonuje głównie konstrukcje monolityczne z betonu, izolacje tych konstrukcji, stopnie wodne, mosty, zapory, śluzy, rurociągi, studzienki kanalizacyjne. Ponadto obecny jest przy pracach specjalistycznych związanych z odwadnianiem skarp, dna kanałów, wykopów fundamentalnych, terenów pod zabudowę (np. domów mieszkalnych i dróg) a także terenów rolniczych (budowanie urządzeń do regulacji poziomu wody w rowach melioracyjnych).

Podstawowym zadaniem betoniarza drogowego jest wykonanie podbudowy: dróg komunikacji samochodowej, torowisk kolejowych, tramwajowych, placów, lotnisk. Zajmuje się również elementami wykończeniowymi budowli drogowych (układanie krawężników, chodników, podjazdów, stopni).

Betoniarz prefabrykatów wytwarza elementy, z których powstają przede wszystkim gotowe budowle, szlaki komunikacyjne. Efektem jego pracy są zatem: różne pustaki, stropy, płyty betonowe i lastrico, płytki chodnikowe, krawężniki, rury kanalizacyjne.

We wszystkich tych specjalnościach prace oparte są na rysunkach technicznych przygotowanych przez wykwalifikowanych projektantów obiektów. Wykonanie określonej mieszanki betonowej wymaga zastosowania różnych narzędzi i maszyn w zależności od warunków pracy i potrzeb. Czynność ta może być wykonywana ręcznie (np. rozrabianie w taczkach lub tzw. japonkach przy użyciu łopaty) lub mechanicznie (różne rodzaje betoniarek elektrycznych). Na dużych budowach i w dużych firmach budowlanych wykorzystuje się nowoczesne linie produkcyjne, w których dozowanie poszczególnych składników mieszanki betonowej, mieszanie i wypełnianie form (dotyczy to wykonania prefabrykatów) odbywa się automatycznie przy pomocy komputerów. Wtedy rola betoniarza polega na zagwarantowaniu odpowiednich warunków procesu i kontroli produkcji. Inne narzędzia wykorzystywane w pracy betoniarza to: wibratory formująco-zagęszczające, prasy, zagęszczarki. W pracy betoniarz korzysta z różnych sposobów przyspieszających wiązanie i twardnienie betonu (naparzanie, elektronagrzew), a także z nowoczesnych technologii polegających na zastosowaniu specjalnych domieszek uszlachetniających beton oraz plastifikatorów.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Praca betoniarza najczęściej odbywa się na wolnym powietrzu, głównie na placach

budowy. W związku z tym pracy tej towarzyszą zmienne warunki atmosferyczne. Ponadto istnieje tutaj ryzyko nieszczęśliwych wypadków, z uwagi na poruszające się na placu różne maszyny budowlane. W przypadku wykonywania przez betoniarza różnych prefabrykatów praca może odbywać się także w pomieszczeniach zamkniętych, takich jak hale produkcyjne, magazyny. Tutaj narażony jest on w szczególności na zanieczyszczenie powietrza pyłami oraz hałas. Inne ŚRODOWISKO PRACY otacza betoniarza melioracyjnego. Może on pracować w głębokich wykopach, tunelach a nawet pod wodą oraz w warunkach słabego oświetlenia.

Jeśli chodzi o zagrożenie wywołane chorobami zawodowymi to istnieje ryzyko wystąpienia chorób skóry pochodzenia alergicznego i podrażnieniowego.

warunki społeczne

Praca w tym zawodzie ma charakter głównie zespołowy, choć czasami podczas wykonywania niektórych czynności betoniarz może pracować indywidualnie. Prace budowlane wymagają współpracy zespołu ludzi, dlatego też betoniarza powinna cechować bezkonfliktowość oraz umiejętność podporządkowania się przełożonemu. Kontakty betoniarza z innymi pracownikami polegają na konsultowaniu się podczas wykonywania określonego zadania. Odbywa się to w formie ustnej.

Warunki organizacyjne

Pracę swą betoniarz wykonuje w stałych godzinach, przeciętnie 8 godzin w porze dziennej. W okresie letnim może zdarzyć się potrzeba pracy w wymiarze powyżej 8 godzin. Sporadycznie pracownik na tym stanowisku może pracować także w dni wolne od pracy. Współczesne firmy budowlane często podejmują zlecenia na budowanie obiektów w miejscach odległych od swojej siedziby i dlatego też istnieje konieczność przemieszczania się pracowników na dużych odległościach. Niesie to za sobą przymus przebywania z dala od domu.

Praca betoniarza należy do prac okresowo nadzorowanych, to znaczy że pracownik jest kontrolowany co jakiś czas podczas wykonywania swoich zadań. W dużym stopniu zwierzchnik decyduje o sposobie wykonania poszczególnych prac lub rozwiązania problemów.

Na tym stanowisku występuje cykliczne powtarzanie się czynności, przez kilka dni roboczych może betoniarz wykonywać te same czynności np. przygotowując szalunki lub sporządzając mieszankę betonową. Betoniarz ponosi odpowiedzialność za powierzone narzędzia i maszyny, które obsługuje.

Wymagania psychologiczne

Pracownik w tym zawodzie musi potrafić współdziałać z innymi. Od tej umiejętności zależy sprawność wykonania pracy przez zespół, z którym bardzo często pracuje. Jednocześnie w tym zawodzie liczy się umiejętność pracy indywidualnej, gdyż niektóre zadania betoniarz wykonuje bez pomocy innych. Ważna jest poza tym umiejętność pracy w szybkim tempie, ta cecha jest istotna z uwagi na zlecane często brygadzie budowlanej prace terminowe. Betoniarza powinna cechować łatwość podporządkowania się osobom kierującym jego pracą. Każdy, kto podejmuje pracę w tym zawodzie warto, aby był przygotowany na możliwość częstego wykonywania przez dłuższy czas tych samych czynności – na tym stanowisku dosyć często występuje

praca monotonna. Bardzo ważną cechą jest ponadto wytrzymałość na długotrwały wysiłek, pracujący w tym zawodzie jest zmuszony w ciągu całego dnia pracy przenosić duże ilości ciężkich elementów, materiałów itp. W tym zawodzie liczy się też dokładność wykonywania pracy, choćby przy robieniu mieszanki istotne jest dobieranie odpowiednich proporcji. Charakterystyczne dla tego typu pracy są zainteresowania techniczne. Wiążą się one z umiejętnością posługiwania się różnego typu narzędziami oraz umiejętnością czytania rysunków technicznych. Przydają się poza tym zdolności rachunkowe.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca betoniarza należy do ciężkich prac fizycznych. Wymaga ona często ręcznego przenoszenia surowców budowlanych, mieszanek betonowych i gotowych elementów. Jej specyfiką jest wykonywanie prac w ciągłym ruchu (chodząc, wspinając się, podnosząc) a wielu w pozycji wymuszonej. Z tego powodu niezbędna jest w tym zawodzie duża sprawność układu kostno-stawowego. Ważna jest sprawność narządu słuchu, szczególnie ma ona znaczenie w momentach zagrożenia (nadjeżdżająca maszyna budowlana, spadające przedmioty), gdy ostrzega się pracowników przed tymi niebezpieczeństwami. W tym zawodzie przydaje się poza tym zdolność dobrego widzenia, jednakże dopuszcza się do tej pracy osoby o wadach wzroku poddających się korekcji (przepisy mówią, że na wysokości powyżej 3 metrów nie powinny one pracować w okularach, tylko w szklach kontaktowych). Niewątpliwie należy podkreślić, że osobę pracującą na budowie (mostów, wysokich budynków) bezwzględnie musi cechować również duża sprawność narządów równowagi. Betoniarz nie może w żadnym wypadku mieć lęku wysokości.

W pracy swojej betoniarz posługuje się różnymi narzędziami nieprecyzyjnymi (typu: młot, łopata, ręczne ubijaki, grabie, pace) oraz maszynami (wibrator, prasa, młot pneumatyczny), w związku z tym wymagana jest od niego wysoka zręczność rąk i palców. Do niezbędnych sprawności zaliczyć można ponadto koordynację wzrokowo-ruchową tzn. umiejętność równoczesnego współdziałania narządów wzroku i ruchu. Przydatna jest też zdolność koncentracji uwagi na wykonywanej pracy.

Istnieje wiele przeciwwskazań do podjęcia pracy na stanowisku betoniarza. Są to przede wszystkim: brak widzenia obuocznego, zaburzenia równowagi i świadomości, padaczka, uszkodzenia narządu słuchu, alergie, choroby skóry, boczne skrzywienie kręgosłupa i choroby ograniczające sprawność ruchową. Względnymi przeciwwskazaniami są natomiast: przewlekłe choroby układu oddechowego, krążenia i moczowego. Przeszkadza w wykonywaniu tej pracy również cukrzyca i choroby reumatyczne. Jeśli chodzi o zatrudnienie na omawianym stanowisku osób niepełnosprawnych, jest to wykluczone.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Osoba ubiegająca się o pracę na stanowisku betoniarza musi legitymować się wykształceniem zasadniczym zawodowym. Preferowanymi kandydatami na to stanowisko są osoby o kierunkowym (budowlanym) wykształceniu i praktyce w zawodzie. Pracę w tym zawodzie znajdują poza tym osoby posiadające tytuł czeladnika bądź mistrza w zawodzie. Tytuły te można zdobyć zdając egzamin przez Państwową Komisję Egzaminacyjną w różnych instytucjach szkolących, np. przy Zakładzie Doskonalenia Zawodowego i Izbie Rzemieślniczej. Zdarza się, że do tej pracy przyjmowane są osoby bez odpowiednich kwalifikacji, z wykształceniem podstawowym,

ale raczej dotyczy to osób, które posiadają udokumentowane doświadczenie w pracy na podobnym stanowisku.

Podejmujący pracę w tym zawodzie jest obowiązkowo szkolony w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Nierzadko betoniarze posiadają dodatkowo uprawnienia na obsługę wózków widłowych, suwnic a także kończą kursy spawania, nie są to jednak wymogi konieczne stawiane przez pracodawców w chwili zatrudniania.

Poza podstawowymi badaniami lekarskimi, obowiązkowo trzeba przejść badanie okulistyczne, neurologiczne (dopuszczają do pracy na wysokościach) oraz laryngologiczne.

Praca betoniarza jest ciężką fizycznie, dlatego też ten zawód reprezentowany jest przez mężczyzn.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

W omawianym zawodzie możliwości awansu są raczej ograniczone. Betoniarz o wieloletniej praktyce w zawodzie może zostać brygadzystą. Z pewnością większe szanse podwyższenia swej pozycji zawodowej mają osoby o wyższych kwalifikacjach. Szansę taką stwarza szeroka oferta szkół proponujących kształcenie w Technikach Budowlanych, jak i różnego rodzaju formach kursowych

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

W zawodzie betoniarza istnieje możliwość podjęcia pracy przez osoby w starszym wieku, które z różnych przyczyn miały dłuższą przerwę w pracy lub później zdobyły kwalifikacje, lecz trzeba się liczyć z tym, że może to być utrudnione (preferowaną grupą przy zatrudnianiu są osoby młodsze). Wymogiem bezwzględny jest spełnienie wszystkich warunków zdrowotnych i fizycznych. Praktycznie nie ma też górnej granicy wieku, która wyznaczałaby podjęcie nauki w tym zawodzie. Ograniczenia takie nie są stawiane na kursach prowadzonych przez Zakłady Doskonalenia Zawodowego i Izby Rzemieślnicze, które umożliwiają zdobycie tytułu robotnika wykwalifikowanego, czeladnika lub mistrza.

Możliwości zatrudnienia

Osoby posiadające zawód betoniarza znajdują pracę w ogromnej gałęzi przemysłu, jaką jest budownictwo. Przemysł ten obejmuje firmy, zakłady i przedsiębiorstwa budowlane działające w sektorze zarówno państwowym, jak i prywatnym. W zależności od rodzaju działalności oferują one usługi w zakresie typowych robót budowlanych, remontów budowlanych, kompleksowego przygotowania i realizacji inwestycji bądź modernizacji. Betoniarze prefabrykatów mają możliwość znalezienia pracy w zakładach produkcji elementów budowlanych. Osoby o kwalifikacjach betoniarza drogowego znajdują pracę w zakładach budujących m.in. drogi, autostrady, place, lotniska. Z kolei betoniarze melioracyjni najczęściej podejmują zatrudnienie w przedsiębiorstwach budujących urządzenia wodno-kanalizacyjne. Większość tych zakładów posiada swoje siedziby w dużych aglomeracjach miejskich, ale zlecenia prac podejmują oni praktycznie w całym kraju (a często nawet za granicą).

W tym zawodzie istnieje poza tym duża możliwość samo-zatrudnienia, tzn. prowadzenia własnej działalności gospodarczej. W ostatnim czasie sporym

zainteresowaniem indywidualnych klientów cieszą się choćby zakłady wytwarzające kostkę brukową, ozdobne płytki chodnikowe, krawężniki.

Wraz z postępem gospodarczym naszego kraju, a w związku z tym rozwojem budownictwa mieszkaniowego i drogowego należy wnioskować, że miejsc pracy dla osób o kwalifikacjach betoniarza nie będzie brakować.

Zawody pokrewne

- betoniarz zbrojarz
- murarz
- brukarz
- robotnik budownictwa wodnego
- monter prefabrykatów elementów budowlanych
- monter nawierzchni
- technik budownictwa

Polecana literatura